

NÁMSLEIÐ

Aðhlygning aldraðra

FRÆÐSLUMIÐSTÖÐ
ATVINNULÍFSINS

NAFN NÁMSKRÁR

Fagnámskeið fyrir starfsmenn í heilbrigðis- og félagsþjónustu
númer 18-409-1-210

NÁMSLEIÐ

Aðhlyning aldraða 18-409-1-210

VINNUSTUNDIR NEMA

77 klukkustundir alls

HVERJUM ÆTLAÐ

Fullorðnu fólki eldra en 18 ára

ÚTGEFANDI

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins, 2026.

Gert af: Fræðslumiðstöð atvinnulífsins
samkvæmt reglum um uppbrot námskráa FA

Efnisyfirlit

Námsleið – námskrá.....	2
Titill: Aðhlynning aldraðra,	2
Námskrá: Fagnámskeið fyrir starfsmenn í heilbrigðis- og félagsþjónustu	2
Námsleið lýsing: Aðhlynning aldraðra.....	2
Skipulag	3
Hæfniviðmið náms.....	3
Námsmat.....	3
Yfirlitstafla.....	4
Námsleið: Aðhlynning aldraðra	4
– úr námskrá: Fagnámskeið fyrir starfsmenn í heilbrigðis- og félagsþjónustu.....	4
Námsþættir.....	5
Aðhlynning aldraðra	5
Viðauki 1	6
Viðauki 2	7

Námsleið – námskrá

Vísað er til vefsíðu Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins (www.frae.is) á lista yfir hugtök í námskrám, námsleiðum og námslýsingum FA.

Titill: Aðhlyning aldraðra,

Fagnámskeið fyrir starfsmenn í heilbrigðis- og félagsþjónustu númer 18-409-1-210 brotin upp.

Námskrá: Fagnámskeið fyrir starfsmenn í heilbrigðis- og félagsþjónustu

Námsleið lýsing: Aðhlyning aldraðra

Námsleiðin sem hér er lýst er hluti af námskrá FA *Fagnámskeið fyrir starfsmenn heilbrigðis- og félagsþjónustu*. Notast er við námslýsingu námskrár við uppbrot námskráar.

Tilgangur námsins er að efla leikni almennra starfsmanna á hjúkrunarheimilum og í heimahúsum í að fylgjast með, annast, aðstoða og umgangast aldraða og sjúka við athafnir daglegs lífs. Af fjórum námsþáttum námskrárinnar samkvæmt námslýsingu er einn námsþáttur Aðhlyning aldraðra nýttur í þessa námsleið ásamt almennri starfshæfni, sjá nánar í viðauka.

Heildarnámstími námsleiðar er 77 klukkustundir en námskráin *Fagnámskeið fyrir starfsmenn heilbrigðis- og félagsþjónustu* er alls 210 klukkustundir.

Þessi námsleið er ekki einingabær nema námsleiðunum Heimilisstörf á hjúkrunarheimilum og Samskipti og íslenska á hjúkrunarheimilum úr sömu námskrá sé lokið.

Sjá uppbrot námsþátta í yfirlitstöflu í viðauka.

Skipulag

Viðurkenndur fræðsluaðili ber ábyrgð á framkvæmd námsins og skipar verkefnastjóra náms. Hlutverk verkefnastjóra er að hafa umsjón með náminu og framkvæmd þess, sjá til þess að námsþættir séu samþættir eins og kostur er og tryggja rökrétta samfellu þeirra. Framsetning námsefnis þarf að taka mið af reynslu nemanna.

Leiðbeinendur tala íslensku. Ef bryn þörf er á, skýra leiðbeinendur mál sitt á öðru tungumáli sem hentar nemahópi.

Hæfniviðmið náms

Að loknu námi skal námsfólk búa yfir færni samkvæmt eftirfarandi hæfniviðmiðum.

Þekking

Nemi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- ólíkum þörfum aldraðra og sjúkra
- helstu sjúkdómum sem hrjáð geta aldraða og sjúka
- öldrunarferlinu.
- verklýsingum um athafnir daglegs lífs (ADL)
- helstu lyfjum og umgengni í kringum þau
- á smitvörnum og tilgangi þeirra
- mikilvægi faglegs og góðs umbúnaðar fyrir líðan aldraðra og sjúkra.

Leikni

Nemi skal hafa öðlast leikni í að:

- nota hjálpartæki við aðstoða aldraða og sjúka við athafnir daglegs lífs (ADL)
- gefa lyf sem búið er að hafa til og skammta
- skrá í skema eins og við á.

Hæfni

Nemi skal geta hagnýtt sér þá almennu þekkingu og leikni sem aflað hefur verið til að:

- aðstoða aldraða og sjúka við athafnir daglegs lífs
- fylgjast með og aðstoða við næringu og vökvainntekt hjá öldruðum og sjúkum
- fylgjast með andlegum og líkamlegum þörfum skjólstæðinga sinna og bregðast við í
- samræmi við verklýsingu.

Námsmat

Námsárangur er metinn út frá þekkingar-, leikni- og hæfniviðmiðum námsins með fjölbreyttum matsaðferðum sem fræðsluaðili samþykkir og lýst er í kennsluáætlun.

Áhersla er lögð á að leiðbeinandi og námsmenn fari sem oftast yfir það sem hefur áunnist og hvernig námsmönnum gangi að ná hæfniviðmiðum námsins. Námsmati er ætlað að nýtast sem staðfesting á námsárangri og jafnframt sem hvatning, lærdómur og endurgjöf á námstímanum.

Yfirlitstafla

Námsleið: Aðhlygning aldraðra

– úr námskrá: Fagnámskeið fyrir starfsmenn í heilbrigðis- og félagsþjónustu.

Nánar um skipulag náms í viðauka.

Tafla 1: Skipulag náms

Tími er tilgreindur í klukkustundum

Nafn námsþáttar	Skammstöfun namskra.is	Klst. heild	Klst. Fræðslu	Klst. framlag-viðbót	Þrep
Almenn starfshæfni	F-ALSH1SH_4	15	7	8	1
Að vinna að lausnum	F-STSH1VL_14	5	4.5	0.5	1
Frumkvæði	F-STSH1FK_12	5	4.5	0.5	1
Gæðavitund	F-STSH1GV_11	5	5		1
Natni og nákvæmni	F-STSH1NN_10	5	4.5	0.5	1
Sjálfsstjórn	F-STSH1SÁ_3	6	6		1
Skilningur á starfseminni	F-STSH1SS_8	5	4.5	0.5	1
Starfsþróun og færniefning	F-ALSH2SÍ_14	5	5		2
Stjórnun upplýsinga	F-STSH1SU_6	5	4	1	1
Tímastjórnun og forgangsroðun	F-STSH1TF_7	5	4.5	0.5	1
Viðskiptavinurinn í brennidepli	F-STSH2VV_13	6	6		2
Vinna undir álagi	F-STSH2VÁ_15	5	4.5	0.5	2
Þrautseigja/Seigla	F-STSH2ÞS_12	5	5		2
Vinnuframlag nema		77	65	12	

Tölur aftan við skammstöfun í töflunni vísa til útgáfunúmers námsþáttar á vefsvæði namskra.is

Frjálst val: Nei

Námsþættir

Heiti námsþátta kemur fram í yfirlitstöflu hér að framan og nánari lýsing er á hverjum námsþætti hér á eftir. Heitin eru lýsandi fyrir hvert fag.

Aðhlygning aldraðra

Þrep	1
Vinnustundir	65
Námsgrein	Aðhlygning aldraðara
Viðfangsefni	Faraldsfræði, sjúkdómar, veikindi, líkamsbeiting, hreinlæti, verklag, öryggisvitund, skráning upplýsinga

Lýsing

Tilgangur námskeiðsins er að efla leikni almennra starfsmanna á hjúkrunarheimilum og í heimahúsum í að fylgjast með, annast, aðstoða og umgangast aldraða og sjúka við athafnir daglegs lífs (ADL). Umönnun skal vera í samræmi við verklagsreglur til að hámarka lífsgæði og viðhalda sjálfstæði og vellíðan skjólstæðinga. Áhersla er lögð á að auka þekkingu og skilning á ólíkum þörfum aldraðra og sjúkra og mikilvægi þess að taka tillit til einstaklingsþarfa við umönnun.

Námsmaður kynnist viðfangsefnum faraldsfræðinnar, eðli og orsökum helsta sjúkdóma sem hrjáð geta skjólstæðinga, einkennum og afleiðingum líkamlegra, geðrænna og sálrænna sjúkdóma, aðhlygningu og aðstoð eftir veikindi eða slys. Farið er í æskilega líkamsbeitingu og notkun hjálpartækja við umönnun. Einnig er fjallað um hreinlæti, örverur, smit og viðeigandi varnir. Námsmenn kynnast bæði viðmiðum, stöðlum og verklagsreglur sem notaðar eru við umönnun aldraðra og sjúkra sem og hvernig skráningu upplýsinga er best háttáð. Áhersla er lögð á hvernig æskilegt er að skipuleggja og forgangsraða verkefnum með þarfir skjólstæðinga í huga.

Hæfniviðmið námsþátta

Nemi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- ólíkum þörfum aldraðra og sjúkra
- helstu sjúkdómum sem hrjáð geta aldraða og sjúka
- öldrunarferlinu
- verklýsingum um athafnir daglegs lífs (ADL)
- helstu lyfjum og umgengni í kringum þau
- á smitvörnum og tilgangi þeirra
- mikilvægi faglegs og góðs umbúnaðar fyrir líðan aldraðra og sjúkra.

Nemi skal hafa öðlast leikni í að:

- nota hjálpartæki við að aðstoða aldraða og sjúka við athafnir daglegs lífs (ADL)
- gefa lyf sem búið er að hafa til og skammta
- skrá í skema eins og við á.

Nemi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem aflað hefur verið til að:

- aðstoða aldraða og sjúka við athafnir daglegs lífs
- fylgjast með og aðstoða við næringu og vökvainntekt hjá öldruðum og sjúkum
- fylgjast með andlegum og líkamlegum þörfum skjólstæðinga sinna og bregðast við í samræmi við verklýsingu.

Viðauki 1

Almenn starfshæfni fléttast inn í námsleiðina Aðhlyning aldraðra á eftirfarandi hátt.

Söfnun og úrvinnsla upplýsinga speglast í því að fylgjast með og kynnast ýmis konar viðfangsefnum og skráningu upplýsinga. Öryggisvitund, mat og lausnir fléttast inn í að þekkja helstu sjúkdóma, smitleiðir og varnir, ásamt því að veita viðeigandi aðhlyningu / aðstoð, nota rétt stoðtæki og forgangsraða verkefnum. Vinnusiðferði og gildi felast meðal annars í þeim þáttum að taka tillit til einstaklinga, þarfa, sjálfstæðis og vellíðan þeirra og vinna í samræmi við verklagsreglur og staðla.

Viðauki 2

Yfirlitstafla námslýsingar og hæfnipátta námsleiðanna: Aðhlygning aldraðra, Heimilisstörf á hjúkrunarheimilum, Samskipti á hjúkrunarheimilum.

Hæfnipættir klst.					Námsleiðir		
Nafn námspáttar	Prep	Klst. heild	Klst. fræðslu	Klst. framlag viðbót	Aðhlygning aldraðra	Heimilisstörf á hjúkrunarheimilum	Samskipti á hjúkrunarheimilum
Almenn starfshæfni	1	40	18	22	x	x	x
Árangursrík samskipti	2	10	8	2			x
Jafnréttisvitund	2	10	8	2			x
Starfsþróun og færniefning	2	10	9	1	x	x	
Að vinna að lausnum	1	10	9	1	x	x	
Að vinna undir álagi	2	10	9	1			x
Fjölmenningarfærni	1	10	9	1	x	x	
Frumkvæði	1	10	9	1	x	x	
Gæðavitund	1	10	10	0	x	x	
Natni og nákvæmni	1	10	9	1	x	x	
Sjálfsstjórn	1	10	9	1	x	x	
Sjálfstraust	1	10	9	1			x
Skilningur á starfsemi	1	10	9	1	x	x	
Stjórnun upplýsinga	1	10	8	2	x		x
Tímastjórnun og forgangsstöðun	1	10	9	1	x	x	
Vellíðan	2	10	9	1			x
Viðskiptavinurinn í brennidepli	2	10	10	0	x		x
Þrautsegja/Seigla	2	10	9	1	x		x
Samtals		210	170	40			

Heildar fjöldi klukkustunda í námskránni Fagnámskeið fyrir starfsmenn í félags- og heilbrigðisþjónustu eru 210 klukkustundir ef þessar þrjár námsleiðir sem vísar hér í yfirlitstöflu eru teknar allar verða þær einnig samtals 210 klukkustundir. 170 klukkustundir með leiðbeinanda og 40 án leiðbeinanda. Eina breytingin er að klukkustundir án leiðbeinanda eru 40 ekki 20 eins og eru í námskránni.

